

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Dagmar Hejdrová
Téma práce:	Služebnosti
Rozsah práce:	118 stran vlastního textu
Datum odevzdání práce:	červen 2017

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantkou zvolené téma lze považovat především za aktuální. Dynamika majetkových vztahů, a především stále se snižující počet reálně využitelných pozemků v současné době významně akcelerují hledání dalších možností k efektivnímu využití půdy, třeba i ve vlastnictví jiné osoby. Hlavním právním institutem, který takové využití umožňuje, jsou nepochybně pozemkové služebnosti. Autorka se chce zabývat služebnostmi komplexně, takže zpracovala též služebnosti osobní, byť i z rozsahu práce je zřejmé, že těžištěm jejího zájmu jsou služebnosti pozemkové.

Hodnocení oponenta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Autorka musí prokázat především detailní znalost zvoleného institutu služebností. Třebaže se jedná o jeden právní institut, takto pojaté téma je mimořádně široké. Druhy služebností, totiž pozemkové a osobní, již byly zmíněny. Autorka se musí zabývat také jejich vznikem, právními poměry z nich a jejich zánikem. Vzhledem k tomu, že v předchozí právní úpravě byla věcná břemena upravována velmi stručně, zatímco současná právní úprava se navrácí k naší dřívější tradici před rokem 1950 (tj. setkáváme se s daleko větším počtem ustanovení), nemůže se diplomantka obejít ani bez použití metody historické. To rovněž zvyšuje náročnost na zpracování tématu. Dále je náročnost zpracování zvýšena tím, že autorka hodlá zařadit rovněž metodu právní komparace.

Hodnocení oponenta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání praktických znalostí, při čemž lze čerpat z bohaté literatury, jak učebnicové, tak časopisecké, domácí i zahraniční, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do čtyř kapitol (k čemuž je nutno připočíst úvod a závěr práce). V úvodu seznamuje autorka čtenáře s cílem práce, kterých formuluje hned několik: „*podat zevrubný pohled na důležitý institut občanského práva, služebnosti, a vytvořit takřikajíc praktického průvodce zpracovávajícího komplexně jeho problematiku,*“ dále „*představit právní institut služebností jako institut dynamicky se vyvíjející a reagující na potřeby společnosti, jimž je právní úprava ostatně do značné míry přizpůsobována,*“ rovněž pak „*postihnout co nejširší spektrum aspektů, jež jsou s právním institutem služebností neodmyslitelně spojeny*“ a konečně „*podat systematický pohled na právní institut služebností všeobsažně.*“ Autorka postupuje od obecného k jednotlivostem, čemuž systematickou práci důsledně podřizuje. Tak v kap. 1 se zabývá vymezením hlavního pojmu – služebnost. V kap. 2 pak předkládá obsahově přiměřený historický exkurs. Těžiště práce však jednoznačně leží (a autorka to sama v úvodu předesílá) v kap. 3, v níž se zabývá současnou úpravou služebností (od obecného zasazení do rámce absolutních majetkových

práv a věcných břemen přes nabytí i zánik služebností, právních poměrů k nim a k jejich ochraně). Drobnou poznámku lze vznést k systematickému zařazení bodu 3.3 (ochrana oprávněného ze služebnosti). Ke zvážení se nabízí, zda by z hlediska systematického nebylo lépe zařadit problematiku ochrany oprávněného až za část pojednávající o poměrech ze služebnosti – právě těmto poměrům se totiž ochrana poskytuje. Na stranu druhou však lze vidět autorčinu snahu zpracovat nejprve otázky rázu obecnějšího a po té přikročit k jednotlivostem. Nejde tedy ze strany oponenta o zásadní výtku. Kapitola 3 se dále dělí na množství drobnějších celků, což je správné a žádoucí, neboť jde o kapitolu značně rozsáhlou. Dílčí členění bylo zvoleno vhodně. Žádná zásadní otázka nezůstala opomenuta. V kap. 4 se autorka zaměřuje na komparaci s právní úpravou v SRN (tj. se zabývá úpravou v BGB). V závěru pak své poznatky přehledně shrnuje.

Hodnocení oponenta: Systematika práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu, a to ohledně logické stavby, hloubky zpracování tématu i použitých právně-hermeneutických metod.

4. Vyjádření k práci

Práce vyniká především podrobností zpracování a množstvím otázek, které autorka postihuje. Dokladem zevrubného zpracování je již systematika a rozsah kap. 3 (srov. již výše) a dále celkový rozsah práce srovnatelný s prací rigorózní. V té souvislosti je třeba též upozornit na poznámkový aparát, který čítá celkem 516 poznámek pod čarou a je veden *lege artis*. Je tedy zřejmé, že diplomantka nejen shromáždila značné množství zdrojů, ale především s nimi podrobně a pečlivě pracovala a řádně je citovala. K dalším kladům práce je třeba přičíst, že autorka nerezignovala na použití metody historické ani metody komparační. V rámci kap. 4 (komparace se SRN) pak autorka pracuje s reprezentativní německou literaturou. Téma služebnosti, ergo pojaté komplexně, jak autorka avizovala, v sobě skrývá riziko značné popisnosti práce. Tomu se jistě nelze u prací pojednávajících o institutech pozitivního práva zcela vyhnout, nicméně autorka tuto popisnost úspěšně narušuje četným vyslovováním svých vlastních názorů. Namátkou lze uvést s. 15, 24, 27, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 40, 41, 42, 43, 59, 61, 65, 67, 69, 71 atd. Je tedy zřejmé, že autorka tak nečiní nahodile, nýbrž průběžně a systematicky. Kladně lze hodnotit také práci s judikaturou, která celé dílo vhodně doplňuje (i zde je třeba kladně hodnotit důkladnost autorky – seznam použitých judikátů obsahuje celkem 38 položek).

K práci lze mít také určité výhrady. Předně autorce vytýkám ne zcela vhodné formulování cíle práce. Jednak se zde autorka do jisté míry opakuje (zevrubný pohled, všeobsažně, co nejširší spektrum aspektů), jednak – a to je důležitější – účelem diplomové práce by nemělo být sepsání „praktického průvodce“ („příručky“), neboť taková publikace je především popisná. V diplomové práci je však žádoucí, aby autorka nalézala nejasná místa právní úpravy, třídila různé názory a zejména zaujímal stanoviska vlastní. Jak je však uvedeno výše, autorka vyslovuje své názory napříč celou prací.

Po formální stránce nemám k práci zásadních výhrad, občas lze v práci nalézt překlep či stylistický nedostatek (např. s. 16 „iura in re alinea“, na s. 37 „odstavce“ namísto jinak užívané zkratky „odst.“, na s. 38 úhozy mezerníku před a za spojovníkem, totéž na s. 87). Celkově je však práce po jazykové a stylistické stránce na nadprůměrné úrovni.

Automatická kontrola shod provedená systémem theses.cz generuje dokument čítající 11221 (!) stran, představující 313 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů či citací judikatury, které logicky musí být shodné. Na základě uvedeného dokumentu tedy nelze učinit závěr o tom, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce *lege artis*.

Vzhledem k uvedenému práci celkově hodnotím jako zdařilou, s výše uvedenými výtky, které však hodnotu práce nesnižují zásadním způsobem.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cílem diplomové práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila , pro veškeré její závěry lze nalézt oporu v textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce , a to jak pokud jde o literaturu, tak judikaturu.
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje. Seznam použité literatury je přehledný. Ze seznamu vyplývá, že autorka pracovala s cca 44 publikacemi (včetně zahraničních) ať už monografického či časopiseckého charakteru, dále s judikaturou a internetovými zdroji. To je zcela dostačující v rámci požadavků kladených na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím požadavkům na práce tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů pravděpodobně odpovídá průměrné normostraně. Součástí práce nejsou žádné grafy ani tabulky, což je vzhledem k tématu pochopitelné. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní, drobné výtky již výše.

6. Přípomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Přípomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Při ústní obhajobě se autorka vyjádří k pozici vlastníka v případě, že je k jeho věci zřízeno poživací právo. Autorka na s. 89 uvádí, že pak vlastníku „zůstávají pouze některá vlastnická oprávnění“. Autorka by měla uvést, jaká vlastnická oprávnění zde má na mysli.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Výborně.

V Praze dne 03. 07. 2017

JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
oponent diplomové práce